

Tilsynsrapport for Mammen Fri 2020-2021

Som tilsynsførende på Mammen Fri er det min opgave at føre tilsyn med

- Elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk.
- At skolens samlede undervisningstilbud, ud fra en helhedsvurdering, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.
- At vurdere, om skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre og bidrager til deres demokratiske dannelse.
- At undervisningssproget er dansk.
- Skolens donationer.
- Kønslig ligestilling
- Skolens praksis vedr. underretninger

(Bekendtgørelse om valg af tilsynsførende ved friskoler og private grundskoler)

Udgangspunktet for vurderingen er standpunktet for eleverne som helhed, samt undervisningen generelt, og ikke den enkelte elevs standpunkt.

Besøg

Jeg har i skoleåret 20/21 fulgt undervisningen d. 7. oktober 2020 og d.7. december 2020. Jeg har fået de oplysninger fra både skolens hjemmeside og samtaler med skolens leder og lærere, der kunne være relevante for mig for at udføre mit tilsyn.

Helhedsvurdering: står Mammen Fri mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

I dette skoleår har jeg fulgt undervisningen primært i matematik i flere klasser og har også været så heldig at besøge skolen i emneugen. Her var det overordnede emne "idræt og bevægelse" som traditionen tro er optakten til skolernes motionsdag fredag inden efterårsferien. En emneuge på Mammen giver mig et godt indblik i skolens traditioner og i hvordan skolens værdigrundlag folder sig ud i de pædagogiske overvejelser, der ligger til grund for planlægningen, gruppesammensætningerne og selve undervisningen i emneugen. Friskolen vægter bevægelse og læring og det praktisk-musiske højt, da det understøtter de boglige fag. For den enkelte elev betyder det en alsidig inspirerende undervisning, hvor man i fællesskab er sammen om et fælles tredje – nemlig det faglige. Under mit besøg i emneugen begyndte dagen med fælles morgensang og opvarmning, hvor de ældste fra vuggestuen og børnehaven også deltog. I anledning af aftenens landskamp mellem Danmark og Færøerne sang vi "Den lille grimme ælling" og " Vi er røde og vi er hvide" inden den fælles opvarmning, hvor der var stort engagement fra både store og små. Selv

vuggestuebørnene som ind imellem stoppede op og kiggede måbende på de store. "For hvordan styrer de store både deres lange arme og ben, når de hopper sprællemænd?". Normalt er skolen i emneugen blandet i hold på tværs af alle klasser, men grundet Covid-19 var eleverne fordelt i egne klasser, men til gengæld var der en konkurrence i høvdingebold, ballebold og fodbold sideløbende mellem klasserne fordelt i indskoling, mellemtrin og udskoling. I løbet af ugen skulle de forskellige klasser primært løbe og cykle i forskellige sammenhænge. 1.- 9. klasse havde mandag afholdt et duatlon og under mit besøg var det langdistanceløb, der var i fokus.

Under mit besøg den 7. december deltog jeg i fortælling i 0.-3. klasse og i 6.-9. klasse. Fortællertimen hos 0.-3. klasse begyndte med fællessang, hvor eleverne selv valgte forskellige julesalmer og decembersange, blandt andet "Et barn er født i Betlehem", "højt fra træets grønne top" og "På loftet sidder nissen". Bagefter blev der indledningsvis samlet op på de tidligere fortællinger fra den nordiske mytologi. Der skulle lige være helt styr på gudernes navne, træet Yggdrasil, Asgård, Midgård, Udgård og ikke mindst Midgårdsormen. Vi hørte til sidst fortællingen om Thor der på en tur havde slået 7 jætter ihjel. På vejen hjem skulle han over et sund, men færgemanden, som stod på den anden siden ville ikke tage Thor med over. Han håned Thor, fordi han var barbenet og lurvet efter sin lange rejse, og mindede ham om den gang, han frygtsomt havde gemt sig i Skrymers handske. Thor fik at vide, at færgemanden hed Hårbard, men vidste ikke, at det i virkeligheden var Odin, der havde forklædt sig. Lige meget hvad Thor sagde til ham, fik han kun hån tilbage. Da Thor spurgte Hårbard, hvor han havde lært at tale sådan, fik han det svar, at han havde lært det af de gamle mænd, som bor i gravhøjene. Han sagde også, at Thor burde skynde sig hjem til Sif, for hun havde en elsker på besøg. Thor gav til slut op, og gik derfra, men lovede at hævne sig næste gang de mødtes. Der var stor lydhørhed under fortællingen og efterfølgende fælles undren over Odins opførelse.

I fortælling hos 6.-9. klasse var emnet melodigrandprix set i et historisk perspektiv fra 1956 -2014. Der var forskellige nedslag i musikken, som kunne belyse udviklingen af selve showformen og forskellige genrer som eksempler på den samfundsmæssige udvikling i al almindelighed. Aktesamarbejdet med de omkringliggende friskoler fungerer fortsat og er med til at inspirere eleverne og ikke mindst lærerne i planlægningen af de forskellige forløb. I år grundet Covid -19 har skolen kun fastholdt 8.-9. classes samarbejde med Nørhå Friskole i engelsk og tysk.

Begge gange har skolen taget hensyn til de gældende retningslinjer i forbindelse med Covid -19. Det gav også anledning til at drøfte, hvordan man fastholder skolens DNA – fællesskabet – når mulighederne for at arbejde på tværs i klasserne eller afholde de traditionsrige fællesskabsdannende arrangementer, er begrænset af de gældende retningslinjer. Jeg har med skolens leder vendt, hvordan fjernundervisningen i den totale nedlukningsperiode har fungeret og hvilke justeringer, der har været på fagrækken i den anledning. Vi har på samme måde drøftet, hvordan det har været mest hensigtsmæssigt at åbne delvist, efter at 0.-4. igen måtte komme på skolen. Der er i stor udstrækning også blevet taget hånd om de ældre sårbare elever, som har haft brug for at komme fysisk på skolen, imens deres klassekammerater modtog on-line undervisning. Der er i det hele taget en god vægtning mellem det faglige og elevernes trivsel. 3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget

I dansk i 8.-9. klasse blev der arbejdet gruppevis med H.C. Andersen "Klokken", som eks. på en tekst fra romantikken. Baggrunden for romantikken, som er en reaktion på oplysningstidens fokus på fornuft, blev diskuteret og H.C. Andersens "Klokken", der viste hvordan de romantiske værker dyrker de store følelser, kærligheden, fantasien, længslen, intuitionen, musikken, kunsten – alle som en vej til at finde ind til en dybere og højere mening med tilværelsen - blev analyseret

I matematik i 1. klasse blev der efter en fælles gennemgang af minus stykker i forskellige sværhedsgrader arbejdet selvstændigt på Matematikfessor med emnet subtraktion. 4.-5. klasse arbejdede med overslagsregning og division i deres matematikbøger. Et emne som gav anledning til en del spørgsmål og ikke mindst undren.

Indledningsvis i 6.-7. klasse var der en fælles gennemgang på tavlen af gangeteknikken ved kommatal. Der kom forskellige løsningsforslag, men det afgørende var, at man kunne forklare hvad man gjorde. Det var eleverne gode til. Bagefter arbejdede de med forskellige opgaver, som stod på deres ugeskema. Her var en af opgaver opstilling af tekst, mellemregninger og svar på en overskuelig måde i et excel regneark. Altså forberedelse til aflevering af problemregningsopgaver mere systematisk i udskolingen. Både ligninger og funktioner var fordybelsesområderne i 8.-9. klasse. Eleverne arbejde henholdsvis i bøger og på UV-portalen "Kvikmat", som er et digitalt træningsprogram. På sidelinjen blev der talt med den enkelte elev om et sæt færdighedsregning, de lige havde afleveret.

I engelsk 4.-5. klasse indledtes timen med samtale om dyr i makkerpar, for netop at styrke den frie tale. Eleverne havde et skriftligt oplæg de kunne støtte sig til under samtaleøvelsen. Bagefter skulle de selvstændigt i deres bøger lave små oversættelser af korte sætninger, inden de arbejdede videre med engelske verber.

Under mit besøg den 7. december overværede jeg også idrætsundervisningen i 2.-3. klasse, hvor der blev spillet forskellige boldspil. En elev havde udviklet en variation af stikbold, som nærmest kunne fortsætte i det uendelige og dermed ingen vinder. Princippet var mange bolde på banen og når man blev ramt døde man ikke, men skiftede hold. God energi under spillet og en god opvarmning til høvdingebold, som blev spillet bagefter.

I samfundsfag i 8.- 9. klasse var emnet den just vedtagne finanslov. Undervisningen indledtes med en drøftelse af begreberne demokrati, frihed og folkestyre. Rækken af danske politiske partier blev repeteret, så der var styr på hvem der stod bag vedtagelsen af finansloven. Der blev forklaret hvad en finanslov egentlig er og efterfølgende skulle eleverne selv undersøge, de overordnede principper for finansloven og hvordan pengene var blevet fordelt. De undersøgte følgende emner: Bolig-job ordningen, udfasning af Nordsø olien, 775.000 elbiler, fremrykningen af minimumsnormeringen til vuggestue og børnehavebørnene, flere midler til sårbare unge og oplevelsesøkonomien/kultur. I løbet af timen førte flere af elevernes spørgsmål til en forklaring af hvad "de timeløse fag" som sexualundervisning, trafik-færdselslærer og erhvervspraktik egentlig er og hvornår de ligger i løbet af deres skolegang.

Jeg har i alle klasser og til morgensamling oplevet undervisning båret af stor faglighed og seriøsitet. Undervisningens tilrettelæggelse er præget af grundighed og en meningsfuld vekslen i

aktiviteter. Arbejdsformerne lægger op til, at eleven lærer at tage ansvar for sig selv såvel som for gruppen. Den enkelte undervisningstime er præget af den enkelte lærers personlighed. Der er alligevel en klar fælles holdning og ensartethed i opbygningen af undervisningen. Dette er med til at give sammenhæng i en travl hverdag. Skolens samlede undervisningstilbud står derfor mål med hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre?

Skolen inddrager eleverne og drøfter jævnligt i de forskellige fag, hvad det vil sige at bo i et samfund med frihed og folkestyre. Eleverne bliver inddraget i evalueringen af timerne, i planlægningen og udførelsen af undervisningen på alle klassetrin. Der foregår en ligeværdig diskussion/samtale eleverne indbyrdes og med læreren om relevante emner af både faglig og social karakter. Eleverne har også indflydelse på aktiviteter uden for den formelle undervisning, som f.eks. i planlægningen og gennemførelsen af anderledes dage. Lærerne er dygtige til at skabe situationer, hvor eleverne udfordres til stillingtagen og diskussioner, uden at der nødvendigvis findes et entydigt svar på spørgsmålet. I alle timer blev jeg modtaget af eleverne med åbenhed og nysgerrighed.

Det psykiske og fysiske undervisningsmiljø.

I klasserne er der et godt læringsmiljø. I de fleste klasser er det tydeligt, at der også gøres en didaktisk indsats for at gøre klasserummet til et læringsrum med faglige plakater, elevproduktioner, og inspirerende billeder, som understøtter læringen i de forskellige fag. Skolens fællesarealer er udsmykket med inspirerende og flotte elevproduktioner, som er blevet lavet i forbindelse med forskellige emner i løbet af året.

Rollefordelingen mellem lærer og elever er meget tydelig. I alle klasser oplevede jeg ro og koncentration i undervisningen. Eleverne mødes med en positiv forventning fra såvel skolen som den enkelte lærer. Jeg har igen i år bemærket, at lærerne er dygtige til at give hvert barn i klassen den opmærksomhed, barnet har brug for med udgangspunkt i det enkelte barns faglige standpunkt. Der tages i høj grad hånd om de børn, der har brug for ekstra støtte, og samtidig er der udfordringer til de hurtige.

Et godt socialt miljø i klassen er en væsentlig forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte. Mammen Fri vægter fællesskabet og elevernes trivsel højt. I alle klasser er der ikke kun fokus på faglighed, men også den enkelte elevs trivsel.

Mammen Fri har gode fysiske faciliteter. Der er store klasselokaler, en fællessal til morgensang og fællesmøder. I efteråret blev bygningen, hvor Mammatten (SFOen) holder til restaureret, hvilket har givet meget store og gode lokaler til SFOen. Samtidig blev den øverste etage sat i stand og nye store klasselokaler blev etableret. Ude-arealerne, som bliver brugt flittigt til frikvarterets frie leg, er hyggelige og overskuelige. Her leges på kryds og tværs i al slags vejr. Skolens meget brugte multi-bane har i efteråret fået en ny indhegning, så boldene kan blive på området.

Skolens ude-arealer bruges sammen med skolens gymnastiksal om morgenen til bevægelsesbåndet, som er et af skolens kendetegn. Bevægelse og læring hænger sammen.

Sammenfatning

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg konkludere:

- at undervisningen i dansk, matematik og engelsk på alle måder står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolens samlede undervisningstilbud herunder de praktisk-musiske fag også ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse
- at skolens undervisningssprog er dansk.
- at skolen lever op til deres underretningspligt og har en procedure for hvem der ansvarlig for at underretninger til kommune finder sted.

Henriette Mønsted

Tilsynsførende.